

Fókuszterületi innovációs támogatási program: 35 milliárd forinttal támogatjuk a jelentős gazdasági hatást kiváltó innovatív projekteket

SZAKPOLITIKAI ÖSSZEFOGLALÓ

Az Országgyűlés 2023 júniusában elfogadta a Kormány új innovációs stratégiáját, a Neumann János Programot. A Program fókuszában az egyetemek és kutatóintézetek, valamint a gazdaság összekapcsolása áll. Stratégiai víziónk, hogy Magyarország 2040-re a Global Innovation Index (GII) alapján a világ legjobb 10, 2030-ra a világ legjobb 25 innovátor országa közé kerüljön.

A Neumann János Program elvi keretrendszerére alapoztuk a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs (NKFI) Alap 2023. évi Programstratégiáját, amely három kulcsszó köré szerveződik:

1. **asszociáció**, azaz a tudástermelő rendszerek (egyetemek, kutatóintézetek), valamint a gazdasági szereplők közötti együttműködések erősítése,
2. **hatás**, amely alatt értjük egyrészt a gazdasági hatást, másrészt a társadalmi hatást, harmadrészt az intellektuális vagy tudományos hatást,
3. **mérés**, azaz a KFI támogatásokban megfelelő hatásindikátorok (pl. jövedelemtermelő szabadalmak, termék, árbevétel, stb.) folyamatos és adekvát mérése és hatásértékelése.

Ezen alapelvekre építve határoztuk meg a tervezetten 2023 szeptemberében meghirdetésre kerülő Fókuszterületi innovációs projektek támogatása c. pályázati felhívás (továbbiakban: Fókuszterületi felhívás) új feltételrendszerét, amely feltételrendszer kiemelt elemeit az alábbi 9 pontban foglaltuk össze. A Fókuszterületi felhívás keretében összesen 35 milliárd forintot biztosítunk gazdasági hatást kiváltó innovatív termékek és szolgáltatások létrehozására, a projektenként elnyerhető támogatási összeg minimum 400, legfeljebb 800 millió forint.

1. Megújítjuk a kötelező vállalásokat (indikátorokat) – fókuszban a gazdasági hatás

Annak érdekében, hogy az állami innovációs befektetések egzakt módon mérhető gazdasági hatást indukáljanak, egységesítettük a KFI pályázati felhívások elvárásrendszerét (indikátorrendszerét): 19 olyan hatás indikátort határoztunk meg, amelyek következetes beépítése a pályázati felhívásokba jelentős mértékben képes hozzájárulni Magyarország innovációs teljesítményének erősítéséhez, ezáltal a stratégiai vízióban meghatározott célok eléréséhez.

A Fókuszterületi felhívásba ezek közül **három kulcsindikátort** rögzítettünk:

- a projekt megvalósítási időszakának végére a nyertes pályázónak **új technológiát, szolgáltatást vagy terméket szükséges kifejlesztenie;**

- technológia vagy szolgáltatás kifejlesztése esetén az elnyert támogatási összeg legalább 40%-ának, termékfejlesztés esetén a támogatás legalább 60%-ának megfelelő **árbevétel szükséges** a nyertes vállalatnak **realizálni** az adott technológia / szolgáltatás / termék értékesítéséből a fenntartási időszak első két évének végére;
- a projekt fenntartási időszakának végére a kifejlesztett új technológiát, szolgáltatást, terméket – főszabály szerint – **megadott nemzetközi szabadalommal** kell védenie a nyertes vállalkozásnak annak érdekében, hogy az új megoldás megfelelő védelemben részesüljön a nemzetközi piacokon is.

Amennyiben a Kedvezményezett(ek) neki(k) felróható okból nem teljesíti(k) az árbevétel vállalást legalább 75%-ban, a Kedvezményezett(ek) kötelesek visszafizetni a részére/részükre folyósított támogatást.

2. Az innovációs befektetéseket 3 fókuszterületre koncentráljuk

A Neumann János Programban meghatározott **3 fókuszterületre** (1) gazdaság digitális átállása, 2) egészséges élet, 3) zöld átállás) **koncentráljuk a Fókuszterületi felhívás pályázati keretének ~85 százalékát** (10-10-10 milliárd forintér tétkben) azzal, hogy megtartunk egy általános kiválósági forráskeretet (20%, 5 milliárd forint) bármely más területen végrehajtott innovációs projekt számára.

3. Dedikált keretet biztosítunk a vállalati – egyetemi/kutatóintézeti együttműködésben megvalósított fejlesztések támogatására

A forráskeretet két részre bontottuk:

1. a pályázati keret ~40%-át (15 milliárd forintot) a magyar kis- és középvállalatok önállóan vagy konzorciumban pályázhatják (ún. „A” komponens), míg
2. a pályázati keret ~60%-át (20 milliárd forintot) vállalati – egyetemi / kutatóintézeti közös fejlesztésekre biztosítjuk annak érdekében, hogy a Neumann János Program vezérelve megvalósuljon és tovább erősítsük az asszociációkat (együttműködések) a tudástermelő rendszereink (egyetemek, kutatóintézetek), valamint a gazdaság szereplői között (ún. „B” komponens).

4. Megújult pályázatértékelési rendszer keretében értékeljük a pályázatokat és – a pénzügyi mellett – szakmailag is nyomon követjük a megvalósításukat

Az **NKFI Hivatal** korábban közel 2 ezer főből álló **pályázatértékelői gárdáját** – izraeli és európai uniós joggyakorlatok alapján – **~350 főre szűkítettük** azzal a céllal, hogy a szakmailag legkiválóbb értékelők tegyenek javaslatot a támogató számára a támogatandó projektekre vonatkozóan. Ennek érdekében az új pályázatértékelők felkérése során **kiemelt figyelmet fordítottunk az értékelők piaci / üzleti tapasztalataira** is a technológiai / tudományos ismereteik mellett. A pályázatértékelők munkája az anonim értékelésen túl kiegészül a nyertes projektek **szakmai nyomonkövetésével**: a megvalósítás

időszakában félévente monitorozzák támogató céllal a projektek előrehaladását; amennyiben a projektek nem a vállaltaknak megfelelően haladnak, javaslatot tesznek a finanszírozás leállítására (ez az innovációs projektek esetében nemzetközileg is széleskörben alkalmazott ún. **stage-gate modell**). A pályázatértékelők megnövekedett feladatait **jelentősen magasabb díjazással** ismerjük el. A projektek megvalósításához a nyertes pályázóknak emellett lehetőség lesz szakmai mentorokat is igénybe venni a **Nemzeti Innovációs Ügynökség (NIÜ) új mentor pooljából**.

Szintén újdonság, hogy az anonim értékelések alapján felállított rangsort **új Fókuszterületi Innovációs Testületek** validálják, amely testületekben a triple helix modell alapján az akadémia (egyetemek, kutatóintézetek), a gazdaság, valamint a (szakpolitikailag felelős) kormányzat tagjai foglalnak helyet.

5. Feszesebbé tesszük a projektek végrehajtási időszakát

A rohamos ütemben fejlődő technológia korában élünk: ez indokolja, hogy a Fókuszterületi felhívás esetében a **megvalósítási futamidőt** – főszabály szerint – **2 évben maximáljuk**, indokolt esetekben megengedve a piaci érettség eléréséhez szükséges hosszabb (36 hónapos) időtartamot (az egészséges élet megőrzését szolgáló projektek esetén).

6. A pályázat fókuszába a hazai KKV szektor megerősítését helyezzük

A nemzetközi gyakorlatnak megfelelően **az állami innovációs befektetéseknek döntő részben a hazai kis- és középvállalati (KKV) szektor megerősítését szükséges támogatniuk, de szükséges figyelembe vennünk a nagyvállalatok innovációban betöltött szerepét is**. Ennek megfelelően a nagyvállalatok a „B” komponens (ld. fenti 3. pont) keretében konzorciumi formában végrehajtott projektekben vehetnek részt, és a projektekre megítélt támogatási összeg legfeljebb 35 százalékát nyerhetik el.

7. Erőteljesebb belépési kritérium elvárásokat határozunk meg

A támogatás igénybevételének feltétele, hogy a konzorciumvezető vállalat legalább évi 300 millió forintos árbevétellel rendelkezzen (vagy olyan induló vállalkozás legyen, amely legalább 150 millió forint külső tőkebefektetést realizált), valamint a vállalkozás által az elmúlt 3 lezárt üzleti évben jóváhagyott osztalékok összege nem haladhatja meg az ugyanezen 3 üzleti évben elért adózott eredmények, valamint az ezen 3 évet megelőző utolsó üzleti év eredménytartaléka összegének 50%-át.

Mivel a pályázat keretében megvalósításra kerülő jelentős összegű projektek végrehajtása komoly szakember állományt igényel, ezért a támogatást a legalább 15 főt foglalkoztató vállalkozások igényelhetik.

8. Megújítjuk az előlegpolitikát – a szakmai teljesítés előrehaladásához kötjük a kifizetéseket

A nyertes pályázók által elnyert támogatási összeg kifizetését a szakmai megvalósítás – a nyertes pályázóval közösen meghatározott – mérföldköveinek teljesítéséhez kötjük. Ennek keretében a projekt megvalósítási időszakának elején 30% előleget biztosítunk a pályázóknak (a korábbi 75% helyett), az 1. mérföldkö teljesítése esetén (az első év végén) további 30%-ot, a megvalósítási időszak végén (főszabály szerint a 2. vagy 3. év végén) pedig a ténylegesen elszámolt támogatás összegének a kifizetett előleg(ek) összegével, valamint a fenntartási időszak lejártáig visszatartott, a ténylegesen elszámolt támogatás fix 15%-ával csökkentett összeget. Végül, a fenntartási időszak végén, amennyiben a pályázó megvalósította a vállalásait (árbevétel és szabadalom, ld. 1. pont) biztosítjuk számára a fennmaradó 15%-ot.

9. Arra ösztönözzük a pályázókat, hogy alapvetően a saját kutatás-fejlesztési eszközeik igénybevételével valósítsák meg a projekteket

A Fókuszterületi felhívás keretében azon vállalatok támogatását preferáljuk, amelyek a normál üzletmenet keretében (támogatás nélkül) is végeznek kutatás-fejlesztési tevékenységeket, ezért a támogatási összeg legfeljebb 20%-át költhetik a nyertes pályázók műszaki berendezések beszerzésére, emellett az igénybevett szolgáltatások maximális mértékét az elnyert támogatási összeg 50%-ában limitáljuk.